

Federaal klimaatbeleid onthoofd door afschaffen fiscale aftrek

BBL - Beleidsbabbel [babbel@bbbv.be]

Verzonden: vrijdag 27 januari 2012 11:40

Aan: BBL - Beleidsbabbel [babbel@bbbv.be]

Kan je deze nieuwsbrief niet lezen? [Klik hier](#).

beleidsb@BBEL

Nr. 270 - Federaal klimaatbeleid onthoofd door afschaffen fiscale aftrek

• [Suggesties voor nieuwe artikels of reacties welkom op babbel@bbbv.be](#).

Voorop

- [Overheidsinstellingen voeren mee campagne voor kernenergie](#)
- [Financiële stimuli voor energiebesparende ingrepen zijn cruciaal](#)

Actueel

- [Uplance kost Vlaamse begroting minstens 60 miljoen euro](#)
- [Milieudelicten onvoldoende aangepakt](#)
- [Milieukosten van vrachtwagens veel hoger dan trein of binnenvaart](#)
- [Kerncentrale Borssele in de koelkast](#)

Milieublog

- [Touring wil het mobiliteitsdebat blokkeren](#)
- [Wind en zon groener dan ze lijken](#)

~ Voorop ~

Overheidsinstellingen voeren mee campagne voor kernenergie

Je kunt er niet naast kijken. De kranten staan er vol van, de reclameborden schreeuwen het uit. Heb je een vraag over kernenergie? Het nucleair forum antwoordt.

We schreven onlangs al over [de nieuwe campagne van het nucleair forum](#). Sinds de kernramp in Fukushima kwijnt het draagvlak voor kernenergie zienderogen weg. Nu de federale regering zich achter de wet op de kernuitstap heeft geschaard, krijgt de nucleaire sector het helemaal benauwd. Hoog tijd voor een media-offensief dus.

Met deze campagne haalt het forum een oud recept boven. Ook [in 2009](#) voerde het forum campagne met “objectieve informatie”. Iedereen is vrij om een vraag te stellen over kernenergie. Honderden experts staan klaar om u van antwoord te dienen. Dat deze deskundigen uit de nucleaire sector komen en er dus alle belang bij hebben om hun werkgever in een zo goed mogelijk daglicht te plaatsen, tja. Mocht u er nog aan twijfelen, een bezoekje aan de homepage van het forum neemt meteen alle twijfels over objectiviteit weg: *“Het ongeval van Fukushima, en daarvoor dat van Tsjernobyl, brengen heel wat vragen met zich mee en voeden – terecht – een diepgaandere reflectie over kernenergie. Ze veranderen echter niets aan het feit dat kernenergie in de toekomst een deel van de oplossing blijft voor het energievraagstuk van België.”*

Op zich is het normaal dat een sector campagne voert om zichzelf te promoten. De vraag is echter wie er juist achter het forum schuil gaat en waar het haar middelen vandaan haalt. En daar zit een grote kink in de kabel. Niet alleen private spelers zoals Electrabel, maar ook overheidsinstellingen zijn actief lid van het nucleair forum. Tijdens de vorige mediacampagne van het forum in 2009, kwam de rol van overheidsinstellingen in het forum al in opspraak. Toenmalig minister van energie Paul Magnette stelde destijds in het federaal parlement dat hij van oordeel was dat het niet de taak was van overheidsinstellingen om promotie te voeren voor kernenergie. Belgoprocess, dat onder andere instaat voor de verwerking van kernafval, stapte dan ook op uit het forum. Het IRE en SCK, overheidsinstellingen die onder andere onderzoek doen naar nucleaire toepassingen in de geneeskunde, nucleaire veiligheid en kernafval gingen echter niet in op de vraag van Magnette om zich uit het forum terug te trekken.

De instellingen mogen dan wel claimen dat ze geen overheidsdotaties gebruiken voor de financiering van de campagnes van het nucleair forum, het blijft toch zeer merkwaardig dat overheidsinstellingen promotie voeren voor kernenergie terwijl diezelfde overheid net besliste om de kerncentrales in ons land stapsgewijs te sluiten. Paradoxaal genoeg kregen het IRE en SCK dit jaar nog extra middelen van de federale regering voor hun onderzoeksactiviteiten (waaronder [het gecontesteerde Myrrha project](#), maar dit terzijde).

Daarnaast is ook Synatom, de beheerder van spaarpot voor de ontmanteling van onze kerncentrales, actief in het forum. Al jaren sparen wij mee voor die ontmanteling via een bijdrage op onze elektriciteitsfactuur. Net zoals het IRE en het SCK heeft Synatom dus duidelijk een andere opdracht dan reclame te maken voor kernenergie.

Dat Electrabel kernenergie wil promoten, tot daar aan toe. Al is het wraakroepend dat deze energiegigant hiervoor allicht dankbaar gebruik maakt de miljarden die het bedrijf jaarlijks binnenrijft dankzij de monsterwinsten van haar afgeschreven kerncentrales. Of hoe ons geld nuttig wordt besteed.

Ondertussen blijven wij – samen met heel wat anderen – trouw vragen posten op de website van het nucleair forum. Hoeveel geld stroomt er eigenlijk naar de nucleaire sector? Wat betalen wij via onze factuur en belastingen aan kernenergie? Hoeveel miljoenen pompt het nucleair forum in deze promo-campagne? Voorlopig kregen we nog geen antwoord.

[Sara Van Dyck](#)

[naar
boven](#)

~ Voorop ~

Financiële stimuli voor energiebesparende ingrepen zijn cruciaal

De studie-instellingen Vito en Econotec beoordelen regelmatig de doeltreffendheid van het federale klimaatbeleid. Welke maatregelen werken en welke niet als het er op aan komt de uitstoot van broeikasgassen te verminderen? Een update leert dat de belastingaftrek en rentekorting voor energiebesparende investeringen best doel treffen. Alleen al dat instrument was verantwoordelijk voor de helft van de door het federale beleid bereikte emissiereducties in België. Nét die effectieve maatregel sneuvelde tijdens de regeringsonderhandelingen en de snelle overdracht van bevoegdheden naar de deelstaten. De Vlaamse regering creëert bijgevolg best snel duidelijkheid over de verdere ondersteuning van energiebesparende

investeringen.

Er is een groot verschil tussen de doeltreffendheid van de verschillende instrumenten en maatregelen in het federale klimaatbeleid. Van de 40-tal door Econotec en Vito bestudeerde maatregelen zijn slechts enkele verantwoordelijk voor het grootste deel van de reducties in broeikasgasemissies. Financiële stimuli voor energiebesparende investeringen en het verplicht toevoegen van biobrandstoffen scoren het best. Ze zijn volgens Econotec en Vito respectievelijk verantwoordelijk voor 48,2% en 23,9% van de door het federale beleid verwezenlijkte broeikasgasreducties over de periode 2008-2012. Daarna volgen ondersteuning van openbaar vervoer en gratis pendelen (7.5%), de ecologiepremie (5.3%), groenestroomcertificaten en ondersteuning van offshore wind (4.6%), heffing op fossiele brandstoffen (3,3%), de ecopremie (2.9%), de ecocheques (1.7%) en derde partij financiering van energiebesparende investeringen (1.1%). Alle andere maatregelen, zoals bijvoorbeeld het promoten van 'eco driving', verklaren minder dan 1% van de verwezenlijkte reducties.

Hierbij wel enkele kanttekeningen. Bepaalde maatregelen winnen over de loop van de tijd aan belang, andere verliezen relevantie. Zo leidt de verdere uitbouw van hernieuwbare energie en de bijhorende emissiereducties ertoe dat de ondersteuning ervan in 2020 het tweede belangrijkste element van het klimaatbeleid zou zijn, na de ondersteuning van energiebesparing. Omgekeerd zullen ecocheques aan belang inboeten omdat de producten waarnaar ze de consumptie oriënteren standaard worden. Ten tweede komen bepaalde zaken er zeer goed uit en andere niet, eenvoudigweg omdat enkel naar de vermeden emissies in België wordt gekeken. Een maatregel die bijvoorbeeld lagere vleesconsumptie promoot zal minder goed scoren in het onderzoek wanneer de meeste broeikasgasemissies van vleesproductie zich in het buitenland bevinden. De hoge score voor biobrandstoffen vind ook hierin haar verklaring. De broeikasgasemissies van het verbranden van biobrandstoffen zijn in de telling nul, terwijl in werkelijkheid de meest courante biobrandstoffen nauwelijks een klimaatvoordeel opleveren. Als de emissies die vrijkomen bij de wijzigingen in landgebruik, de teelt van de energiegewassen, de productie van de biobrandstof, het transport en de uiteindelijke verbranding ervan worden opgeteld en de CO2 die de plant heeft opgenomen in mindering wordt gebracht, dan blijft er nauwelijks een klimaatvoordeel over. Ten slotte zegt de doeltreffendheid niets over de efficiëntie: welke maatregelen reduceren broeikasgassen aan de laagste kost.

Toch zijn de resultaten belangwekkend. Door het afschaffen van de belastingsaftrek voor energiebesparende investeringen is het federale klimaatbeleid onthoofd. Als er niet snel een opvolger komt riskeren we hogere broeikasgasemissies en kostbaar tijdverlies. Bovendien zendt de overheid een bizar signaal uit. Wie midden in de bouw van een passiehuis zit, een energiebesparende ingreep plant of energierenovatie uitvoert, wordt plots met grote onzekerheid geconfronteerd. Bouwers, verbouwers en aannemers worden getroffen in de portefeuille, net nu energiebesparende investeringen prioriteit nummer 1 moeten zijn. Bij de begrotingscontrole in februari zoekt de Vlaamse regering best naar middelen om dit doeltreffend beleid terug op de sporen te zetten en een nieuw elan te geven.

[Mathias Bienstman](#)

[naar
boven](#)

~ Actueel ~

Uplace kost Vlaamse begroting minstens 60 miljoen euro

Volgens een brief van minister-president Kris Peeters aan parlementsvoorzitter Jan Peumans, wordt er 60 miljoen euro Vlaams belastingsgeld geïnvesteerd in wegenwerken om de verwachte verkeersproblemen rond Uplace op te vangen. Daarnaast wordt vanaf 2015 jaarlijks 2,5 miljoen euro uit de Vlaamse begroting gespendeerd aan een extra busdienst van Vilvoorde naar het shoppingcenter. De kosten voor De Lijn voor een extra tramlijn en voor de NMBS voor een bijkomende treinstopplaats zijn nog niet begroot. Uplace zelf betaalt amper 11,6 miljoen euro voor de aanleg van een fiets- en wandelpad.

De brief van het parlement aan Peeters kwam er op aandringen van Hermes Sanctorum, Vlaams parlements lid voor Groen. Hij wil weten wie de kosten voor de bodemsanering van Uplace betaalt. Volgens de brief van Peeters zouden er geen kosten zijn voor de departementen leefmilieu en ruimtelijke ordening. Nochtans betaalt het departement leefmilieu - volgens een brief van het Rekenhof aan het parlement - wel 1,7 miljoen euro voor de bodemsanering van de gronden van Uplace. Volgens Sanctorum toont de brief van het Rekenhof aan dat de regering informatie achterhoudt voor het parlement over de publieke kosten voor Uplace.

Het duurde in elk geval lang vooraleer de regering de exacte kostprijs van de 'flankerende maatregelen' openbaar maakte. Nadat minister-president Kris Peeters begin november al in de parlementscommissie de cijfers beloofde, moest parlementsvoorzitter Jan Peumans half december eerst een duidelijke brief schrijven aan Peeters, en duurde het nog tot half januari eer de parlementsleden de juiste cijfers kregen.

Volgens minister Schauvliege zijn de kosten van de bodemsanering niet rechtstreeks verbonden aan het project van Uplace, aangezien het om een 'ambtshalve' sanering van een 'historische vervuiling' gaat. Die kosten zouden ook uitgevoerd zijn voor een ander project. Juridisch is dat correct, maar het is een semantische discussie. Het feit blijft dat er veel belastingsgeld geïnvesteerd moet worden om de gevolgen van dit winstgevend privéproject op te vangen.

[Erik Grietens](#)

 [Briefwisseling over Uplace](#)

[naar
boven](#)

~ Actueel ~

Milieudelicten onvoldoende aangepakt

Volgens een nieuw rapport van het Comité P treedt de politie te laks op tegen milieudelicten. Eén van de hoofdredenen daarvoor is het gebrek aan samenwerking tussen de verschillende politie- en inspectiediensten. Zo sijpelt de kennis die aanwezig is bij de federale Cel Leefmilieu, die zich vooral concentreert op de zware georganiseerde feiten, te weinig door tot bij de lokale politie. Wanneer een lokale agent een probleem vaststelt, hangt het meestal van zijn eigen inschatting af of hij contact opneemt met de federale politie. Dat komt volgens het Comité P doordat de lokale en federale politie te weinig op dezelfde golflengte zitten. Van een systematische samenwerking is zeker geen sprake.

Bovendien is er ook te weinig samenwerking met de verschillende Vlaamse inspectiediensten, zoals de milieu-inspectie, gemeentelijke milieuambtenaren, OVAM, VMM... Verder vragen milieudelicten te veel papierwerk en is de individuele politieman

zeker niet altijd een specialist ter zake. Het gevolg van die versnippering is dat niet doeltreffend opgetreden wordt tegen sluikstorten, illegale lozingen of het kappen van bomen zonder vergunning.

Dit is een belangrijk rapport voor de aangekondigde evaluatie van het milieuhandhavingsdecreet. Die evaluatie zal dit voorjaar worden uitgevoerd door de Hoge Raad voor de Milieuhandhaving. Bond Beter Leefmilieu zal haar standpunten inbrengen via een advies van de MINA-raad.

[Erik Grietens](#)

[naar
boven](#)

~ Actueel ~

Milieukosten van vrachtwagens veel hoger dan trein of binnenvaart

Bij containervervoer over de weg liggen de "externe kosten" – kosten door milieuverontreiniging, files en infrastructuurschade - tot zeven keer hoger dan bij containervervoer via trein of binnenschip. Spoorvervoer scoort het best. Dat blijkt uit het doctoraat van Monica Grosso, die aan de universiteiten van Antwerpen en Genua de concurrentie van goederenvervoer in Europa bestudeerde.

Monica Grosso berekende dat op de corridor Antwerpen-Bazel de externe kosten voor het vervoer per container van duizend ton goederen oplopen tot bijna 14.000 euro bij vervoer over de weg. Zowel bij spoorvervoer als binnenvaart blijven die externe kosten onder de 2.000 euro. Voor gecombineerd vervoer over de weg en het spoor of weg/binnenvaart liggen ze tussen 2.000 en 4.000 euro. Het onderzoek geeft voorts aan dat expediteurs en verzenders nog steeds voornamelijk voor wegvervoer opteren. Ondanks het feit dat de globale kost van wegvervoer hoger ligt, wordt er in de praktijk nog steeds hoofdzakelijk voor deze modus gekozen. Naast tarieven en snelheid zijn het dus vooral kwalitatieve factoren zoals betrouwbaarheid, flexibiliteit, frequentie, kans op verlies en schade van de goederen, die een rol spelen bij de keuze van de vervoerswijze. Monica Grosso raadt de overheid daarom aan om bij het promoten van trein of binnenvaart voor goederenvervoer vooral in te zetten op betrouwbaarheid.

[Erik Grietens](#)

[naar
boven](#)

~ Actueel ~

Kerncentrale Borssele in de koelkast

Deze week raakte bekend dat het Nederlandse energiebedrijf Delta afziet van de bouw van een tweede kerncentrale in Borssele. We schreven vorige week al over [de financieringsproblemen voor deze nieuwe kerncentrale](#). De ongunstige combinatie van de financiële crisis, de hoge kosten en de overcapaciteit op de Nederlandse elektriciteitsmarkt, zorgt er voor dat Delta er niet in slaagde om de financiering rond te krijgen.

Delta verklaart te blijven geloven in het project, en enkel te wachten op 'gunstigere' omstandigheden. Bond Beter Leefmilieu betwijfelt of Delta over een paar jaar zijn plannen wél verkocht krijgt. Alles wijst er immers op dat het nucleaire tijdperk voorbij is.

[Sara Van Dyck](#)

[naar
boven](#)

~ Milieublog ~

Touring wil het mobiliteitsdebat blokkeren

Touring wil met een harde kern de wegen blokkeren. De stijgende kosten voor autogebruik zint de mobiliteitsorganisatie niet. De interventie van de mobiliteitsorganisatie, die afgelopen dinsdag kranten en Terzake haalde, was van een bedenkelijk niveau: Tourings aanbevelingen zijn niet coherent en vaak ongegrond.

 [lees het volledige artikel](#)

[naar
boven](#)

~ Milieublog ~

Wind en zon groener dan ze lijken

Vorige week trakteerde Vlaams Parlements lid en fractieleider in de Senaat Liesbeth Homans (N-VA) ons op een opiniestuk over de ondersteuning van groene stroom in Vlaanderen. Ze stelde terecht dat het huidige ondersteuningsmechanisme aan herziening toe is en dat we groene stroom niet tot in het oneindige kunnen blijven ondersteunen. Net zoals andere technologieën, verdient groenestroomproductie niet meer steun dan wat nodig is om rendabel te zijn. Aanpassingen dringen zich dan ook op. Nu het evaluatietraject van het huidige systeem is afgerond, wachten wij – samen met mevrouw Homans en vele anderen – dan ook vol spanning op een voorstel van de Vlaamse regering voor het bijsturen van het groenestroomcertificatensysteem.

Hoe die bijsturing dan wel moet verlopen, daarin gaat mevrouw Homans helaas af en toe toch wat kort door de bocht. Zo stelt ze dat we af moeten van het huidige subsidiesysteem dat de duurste technologieën promoot en de goedkoopste technologieën stiefmoederlijk behandelt. Zon en wind mogen de mensen dan wel 'groen' in de oren klinken, volgens het parlements lid is biomassa (in omgebouwde steenkoolcentrales) een veel verstandigere en goedkopere keuze. Laat ons toe hier toch even bij stil te staan.

 [lees het volledige artikel](#)

[naar
boven](#)

 [Wijzig uw abonnementsgegevens op \[bondbeterleefmilieu.be\]\(http://bondbeterleefmilieu.be\).](#)

© Copyright BBL 2012

=

-----=

- This E-mail Message was Processed by Virtual AutumnTECH: Standard Edition -

<http://www.AutumnTECH.com>

=